

Delårsrapport 2021-04-30, del 1

Vård- och omsorgsnämnden
2021

Innehållsförteckning

1	Kontaktperson.....	3
2	Förvaltningsberättelse (Med styrmodell som grundpelare)	3
3	Måluppfyllelse 2023	5

1 Kontaktperson

Barbara Lundgren

barbara.lundgren@enkoping.se

0171-625235

2 Förvaltningsberättelse (Med styrmodell som grundpelare)

Händelser av väsentlig betydelse

Skapa förutsättningar för att leva ett självständigt liv

9. Personer i behov av stöd får det utifrån sina behov och på rätt nivå.

Oavsett om stödet är tillfälligt, långvarigt, ekonomiskt eller för fysiskt eller psykiskt hinder ska det ges på rätt nivå. Som kommun bör vi varken betraktas som generösa eller snåla, utan insatserna ska vara på rätt nivå.

För vård- och omsorgsnämnden betyder det att med hög följsamhet säkra leveranser på rätt nivå genom ett väl utvecklat kvalitetsledningssystem. Värdegrundsarbetet är ständigt levande där fokus är verksamheter och insatser som präglas av trygghet, jämställdhet och tillit. Personer som är i kontakt med vård- och omsorgsförvaltningen ska alltid uppleva ett vänligt och respektfullt bemötande i livets alla situationer.

Inför 2020 valde förvaltningen att fokusera på det mål där nämnden har beslutat att vara ”lok”, ett val som även följer med in i år 2021.

Förvaltningen bedömde att andra prioriteringar inte var möjliga och valet föll väl ut i förvaltningens arbete under ett läge som påverkades kraftigt av den rådande pandemin.

Ett angeläget utvecklingsarbete som utfördes under 2020, trots pandemin, var en revidering av förvaltningens riktlinjer för myndighetsutövning. Där förtydligades vissa områden för att inte vara kostnadsdrivande. Analyser och uppföljningar av dessa revideringar kommer under 2021 att vara en prioriterad arbetsuppgift.

Fokus under årets första månader har varit, likväl som det under resten av året kommer att vara, är arbetet med att vidareutveckla kvalitetsledningssystemet som kommer att styra, leda och följa upp förvaltningens samtliga verksamhetsområden. Detta för att arbeta med ständiga förbättringar och för att nå hög måluppfyllelse.

Vi kunde delvis utläsa positiva effekter av förvaltningens arbete 2020 i resultatet från undersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Dock är samtliga undersökningar svåranalyserade på grund av det rådande läget. Årets undersökningar inom äldreomsorgen och LSS skjuts fram, då Socialstyrelsen är försenad med undersökningarna, och resultat kommer inte att finnas tidigare än våren 2022.

Här är några av de viktigaste händelser under årets första månader som påverkar mål 9:

- Fokus på analyser och uppföljning av de reviderade riktlinjerna för myndighetsutövning
- Fortsatt utvecklat egenkontrollprogram för mätning av följsamhet mot målet

- Fortsatt arbete med att skapa förutsättningar för cheferna att på bästa sätt leda verksamheterna utifrån ett tydligt sammanhang mellan de tre benen ekonomi, medarbetare och kund/kvalitet.

Verksamhetens förväntade utveckling

Våren 2021 utmanas vård och omsorgsförvaltningen i Enköping, precis som i andra kommuner i landet, av de effekter pandemin fört med sig. Vi ser verksamheter som under en längre tid verkat under hård belastning och där det nu finns utmaningar kring bland annat hur bemanning ska styras framöver. En annan utmaning är samverkan med externa parter och den omställning som förväntas kring en mer ”nära vård” för medborgaren. En annan utmaning som förvaltningen sett under årets första månader är att hantera de statliga medel som finns på ett optimalt sätt för utveckling av verksamheterna. Ett sånt exempel är medel för kompetenspåfyllnad inom äldreomsorgen genom ”Äldreomsorgslyftet”. Här ges medarbetare, utan formell kompetens till undersköterska, möjlighet att inhämta detta och samtidigt en försäkran om heltidsanställning. Detta är en utmaning för förvaltningen samtidigt som det är en förutsättning för att klara kommande uppdrag.

En annan utmaning som blivit allt tydligare under årets första månader är tillgången på sjuksköterskor. Rekryteringarna är långdragna och det tar tid innan de fasta, vakanta tjänsterna tillsätts. Sjuksköterskorna har en nyckelfunktion inom vård- och omsorgs verksamheter, både utifrån hälso- och sjukvårdsinsatserna som de utför men även i en arbetsledande roll för baspersonalen. För att säkerställa tillgången på sjuksköterskekompetens behöver verksamheterna periodvis, både kort- och långsiktigt, ta in hyrsjuksköterskor. Det blir mycket kostsamt, ger en sämre kontinuitet samt en risk för eftersläpning av kvalitetsarbetet. Förvaltningen befarar en risk för en löneglidning inom området framöver då verksamheterna ibland tackar nej till en sjuksköterska med anledning av att löneanspråket ligger högre än vad som ryms inom tilldelad budgetram. För att, om möjligt, på ett bättre sätt kunna attrahera och behålla sjuksköterskor pågår ett arbete med att skapa en ny organisation för denna yrkesgrupp där kompetensen ska kunna verka på ett bättre sätt för helheten.

Förvaltningen har också fortsatt arbete med att skapa bättre förutsättningar för ett hållbart ledarskap över tid. Detta bland annat för att kunna arbeta med frågan om att hantera sjukfrånvaro, som är en stor kostnad för förvaltningen idag. En del i det hållbara ledarskapet är antal medarbetare per chef och här har en förändring påbörjats. Förflyttningen bedöms dock ta tid vilket kan vara en risk då belastningen på cheferna varit hög en längre tid och en utmattad organisation bedöms vara en risk för att klara årets och kommande uppdrag.

De ekonomiska prognoserna visar minskade skatteunderlag i kombination med stora demografiska utmaningar. Redan innan den pågående coronapandemin så syntes en obalans i att kunna hantera ökade löner och priser samtidigt med en växande befolkning med ökade välfärdsbehov. Förvaltningen har haft en hårt belastad ekonomi under en tid vilket inneburit stora utmaningar i omställningsarbetet. Prognosen vid delårsbokslutet ser för året relativt god ut men en stor oro finns för kommande år. Verksamheterna har gjort stora effektiviseringar och är nu på en nivå där ytterligare effektiviseringar inte kan göras utan negativ effekt på kvalitén.

Under 2020 hade förvaltningen nämndens uppdrag att se över nuvarande regelverk gällande hemtjänst och hemsjukvård i ordinärt boende. Ett grundligt arbete har gjorts med att se över och uppdatera ”Förfrågningsunderlag för utförande av hemtjänst/hemsjukvård”. Förfrågningsunderlaget anger förutsättningarna för alla

utförare, privata likväl som egen regi. Bakgrunden till översynen är:

- Ett förfrågningsunderlag som bidrar till ökad ekonomisk styrning och kontroll och därmed en ökad konkurrensneutralitet
- Ökad tydlighet när det gäller vårdgivaransvar och därmed kund/patientsäkerhet

Det nya förfrågningsunderlaget börjar gälla 1 september 2021 och med det startar ett betydande uppföljningsarbete gällande både kvalitet och ekonomi.

Fram till delårsboks slut ett har följande områden identifierats som avgörande att ha fortsatt fokus på:

- Den demografiska utvecklingen och andra faktorer i samhället som kan leda till fortsatta svårigheter gällande kompetensförsörjningen
- Ny kunskap efter pandemin som kan leda till förändrad lagstiftningen som kan bli kostnadsdrivande
- Nytt förfrågningsunderlag för hemtjänst/hemsjukvård i ordinärt boende som ska säkra att vi på ett bättre sätt följer gällande lagstiftning, skapar ökad patientsäkerhet och ökar den ekonomiska styrningen.
- Svårigheten att säkerställa bemanningen av sjuksköterskor som kan äventyra en patientsäker vård och omsorg. Här behöver förvaltningen också bevaka en eventuell löneglidning som kan påverka negativt.
- Skapa förutsättningar för en ekonomi i balans i kombination trots ökade välfärdsbehov samt pris- och löneökningar.

3 Måluppfyllelse 2023

3.1 KF-mål 1: Det finns ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabbt svar på sina frågor

Inte på rätt väg – med anledning av den pågående pandemin så har det planerade utvecklingsarbetet inte kunnat fortgå.

3.2 KF-mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

Detta mål bidrar nämnden endast till och därför finns ingen beslutad indikator att följa upp.

3.3 KF-mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

Detta mål bidrar nämnden endast till och därför finns ingen beslutad indikator att följa upp.

3.4 KF-mål 9: Personer i behov av stöd får det utifrån sina behov och på rätt nivå

3.5 KF-mål 10: Arbetsökande i Enköping får stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden eller i annan sysselsättning

3.6 KF-mål 13: Enköpings kommun har ett aktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

Delårsrapport 2021-04-30, del 2

Vård- och omsorgsnämnden
2021

Innehållsförteckning

1	Kontaktperson.....	3
2	Övergripande drift.....	3
3	Volymer.....	4
4	Ekonomiska nyckeltal.....	4
5	Investeringar	5

1 Kontaktperson

Barbara Lundgren

barbara.lundgren@enkoping.se

0171-625235

2 Övergripande drift

Efter årets fyra första månader ser förvaltningens resultat positivt ut, bortsett från den påverkan som pandemin fortsätter att ha på driftskostnaderna, inköp av skyddsmaterial, samt personalkostnaderna. Den totala kostnaden för covid-19 för innevarande år är så här långt -36,0 miljoner kronor. Intäkterna för 2021 påverkas med 10,1 miljoner kronor som staten har beslutat att utbetala gällande ersättning för covid-19 och som härrör sig till 2020. Det ger en nettoeffekt på -25,9 miljoner kronor.

Särskilt boende har en stor negativ påverkan på -22,6 miljoner kronor med anledning av att alla kostnader för skyddsmaterial, covid-19, bokas där i väntan på att kommunen förhoppningsvis får ersättning från staten för detta.

För 2020, april-december, fick förvaltningen ersättning från staten på cirka 70 procent av alla sjuklönekostnader. För 2021 har staten beslutat att ersätta kommunerna med sjuklönekostnaden för januari-juni. Det motsvarar 6,4 miljoner kronor för vård- och omsorgsförvaltningen och 57 procent av förvaltningens sjuklönekostnader.

Det är mycket svårt att rekrytera sjuksköterskor inom hela förvaltningen och det tar lång tid att tillsätta de vakanta, fasta tjänsterna. För att säkerställa patientsäkerheten behöver hysjuksköterskor tas in i stor omfattning och det har en betydande effekt på kostnaderna för alla verksamheter med -4,3 miljoner kronor. Förvaltningens semesteravtal gällande sjuksköterskor belastar resultatet med -0,8 miljoner kronor.

LSS boende, har ett minusresultat på 6,4 miljoner kronor. Det beror bland annat på en tidigare köpt plats som nu utförs i egen regi, -3,4 miljoner kronor, samt en kund med stora vårdbehov som har skrivits ut från slutenvården, -1,6 miljoner kronor.

De kostnaderna har tidigare legat på kostnaden för köpta platser som nu visar ett positivt resultat på 7,1 miljoner kronor.

Daglig verksamhet påverkar resultatet positivt med 2,2 miljoner kronor med anledning av att flera kunder fortsatt avstår från att vistas på sin arbetsplats med risk för att smittas av covid-19. Där har verksamheten haft en möjlighet att minska personalkostnaderna bland annat genom att medarbetarna tillfälligtvis bemannar annan verksamhet inom LSS-området där behov uppstår.

Förvaltningens prognos för 2021 inklusive kostnaderna för covid-19 hamnar på -19,1 miljoner kronor. Exklusive de kostnaderna blir resultatet +6,8 miljoner kronor och exklusive tillskottet för sjuklönekostnaderna blir resultatet +0,4 miljoner kronor.

Verksamhet (mnkr)	Utfall 202004	Utfall 202104	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse prognos-budget
Hemtjänst	-62,0	-60,8	-195,7	-198,8	-3,1
Särskilt boende	-96,6	-100,5	-286,0	-308,6	-22,6

Korttidsboende	-1,7	-3,0	-9,4	-8,0	1,4
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-13,7	-11,5	-42,9	-44,0	-1,1
Öppen verksamhet äldreomsorg	0	0	0	0	0
LSS, boende	-31,2	-31,1	-96,7	-103,1	-6,4
LSS, daglig verksamhet	-13,7	-13,8	-49,1	-46,9	2,2
LSS, personlig assistans	-14,6	-18,1	-65,9	-64,6	1,3
LSS, kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO-ombud	-7,3	-7,6	-26,7	-26,7	0,0
Boendestöd	-5,8	-5,5	-18,5	-20,0	-1,5
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-1,4	-1,2	-5,0	-4,6	0,4
Bostadsanpassning	-1,6	-0,9	-5,0	-5,0	0,0
Köpta platser	-8,5	-7,3	-27,4	-20,3	7,1
Central administration	-11,9	-9,6	-38,4	-35,2	3,2
Nämnd	-0,3	-0,3	-1,2	-1,2	0,0
Summa:	-270,3	-271,2	-867,9	-887,0	-19,1

2.1 Åtgärder för budget i balans

Med nuvarande prognos, exklusive kostnaderna för pandemin, ser förvaltningen att inga åtgärder behöver göras för att uppnå en budget i balans.

Prognosen vid delårsbokslutet ser för året relativt god ut men en stor oro finns för kommande år. Verksamheterna har gjort stora effektiviseringar och är nu på en nivå där ytterligare effektiviseringar inte kan göras utan negativ effekt på kvalitén.

3 Volymer

Volymer	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse prognos-budget
Insatser enligt SoL Hemtjänst, antal utförda timmar				
Insatser enligt SoL Boendestöd, antal utförda timmar				
Särskilt boende, antal platser				
Korttidsboende/växelvård, antal platser				
LSS boende, antal platser				
Dagligverksamhet, antal kunder				
Köpta platser, antal platser				

4 Ekonomiska nyckeltal

Ekonomiska nyckeltal	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021

Ekonomiska nyckeltal	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Utfall i balans jämfört med tilldelad budgetram, andel %				
Nettokostnads-avvikelse äldreomsorg, andel %				
Nettokostnads-avvikelse äldreomsorg i miljoner kr				
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare				
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare				
Nettokostnads-avvikelse LSS i %				
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare				
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare				

5 Investeringar

5.1 Investeringar

Projektname	Budget 2021	Ombud- geterin- g	Total budget	Utfall 202104	Progno- s 2021	Avvike- lse progno- s-total budget
Inventarier	-4,0	0	-4,0	-1,0	-4,0	0

Förvaltningen ser ingen avvikelse mot lagd budget.